

Socialinio tyrėjo mokykla

3-asis kokybinių tyrimų *STM vasaros* metodologijos seminaras 2017

TEMATINĖ ANALIZĖ – METODOLOGINIS “TILTAS” TARP KOKYBINIO IR KIEKYBINIO KLAUSIMYNO?

2017 m. birželio 27-28 d.

Kviečiame tyrėjus, doktorantus ir mokslininkus į trečiąją *Socialinio tyrėjo mokyklos* organizuojamą dviejų dienų *STM vasaros* metodologijos seminarą: **“Tematinė analizė – metodologinis “tiltas” tarp kokybinio ir kiekybinio klausimyno?”**, kuris vyks 2017 m. birželio 27-28 d. Druskininkuose.

Tematinė analizė – menkai tarptautinėje metodologinėje literatūroje aprašytas metodas, tačiau tyrimų praktikoje jis taikomas plačiai. Todėl iškyla poreikis mokytis šio metodo, sujungiant teorinį žinojimą ir praktines metodologines veiklas. Juo labiau, kad tematinė analizė yra metodologija, galinti sujungti kokybinę ir kiekybinę paradigmą per instrumento duomenims rinkti suformavimą.

Tematinės analizės metodologija vertinga atliekant tyrimus verslą kuriančioms ir įgyvendinančioms įmonėms, nes jie leidžia atpažinti probleminį lauką ir įvardyti organizacines “ligas”. Ši metodologija plačiai taikoma švietimo ir ugdymo, socialinės rūpos, sveikatos priežiūros ir kultūrinės plėtros srityse, nes leidžia išgryninti esamus iššūkius bei gautų radinių pagalba priimti racionalius sprendimus.

Analizuojant Lietuvoje atliekamų tematinių analizių metodologija besiremiančius tyrimų darbus, kyla bent keli esminiai klausimai: Kodėl tematinė analizė atliekama ne pagal tikslią metodologiją, o pagal kokybinės kontentinės (turinio) analizės metodologiją arba diskurso analizės metodologiją? Kodėl interviu klausimynai formuojami ne pagal šiai metodologijai būdingus principus? Kodėl vengiama tematinės analizės pagrindu (su)formuoti klausimynus pagal akademinio tikslumo principą ir remiantis tematinės analizės rezultatais? Seminare atsakysime į šiuos klausimus ir mokysimės tematinės analizės metodologijos subtilybių.

Kokios temos bus paliečiamos teoriniu ir praktiniu požiūriais:

- *Kas yra tematinė analizė ir kas yra tema?*
- *Metodologiniai tematinės analizės iššūkiai: reflektyvūs žurnalai, kodavimo praktikos ir apsisprendimai dėl imties dydžio?*

- Šešios tematinės analizės įgyvendinimo fazės
- Tematinės analizės stiprybės ir silpnybės
- Interviu instrumento suformavimas tematinei analizei
- Klausimyno kiekybiniam tyrimui suformavimas, remiantis tematinės analizės radiniais: klausimyno kūrimas, validavimas.
- Klausimyno kiekybiniam tyrimui iššūkiai: adaptavimas ir modifikavimas

Kokia buvusių STM vasaros metodologijos seminarų 2016 ir 2017 m. dalyvių patirtis?

STM vasaros metodologinių seminarų patirtis parodė, kad įmanoma įsisavinti tarptautiškai pripažintus konkrečios metodologijos teorinius ir praktinius pagrindus praktikuojantis tyrėjų komandose, kai dirbame intensyviai 16 val. © (2 dienos x 8 valandos = 16 val.).

Taigi, dviejų dienų seminare numatomas intensyvus mokymasis praktiškai, besiremiantis intelektine mąstymo ir reflektavimo įtampa; pasitenkinimu mokantis kartu, kai gaunamas besimokantiejiems prasmingas rezultatas; dalijimusi metodologijos idėjomis, išskylančiomis kūrybinių darbų komandose metu.

STM nuo pat savo pirmosios gyvavimo idėjos, nuo pat pirmųjų formalizavimo(si) dienų laikosi Žalios politikos: STM seminarų dalyviai negauna popierinės medžiagos. Reikalinga mokymuisi seminaro metu medžiaga visiems seminaro dalyviams be išsiunčiama elektroniskai ir ją kiekvienas dalyvis turi turėti su savimi seminaro metu. Medžiagos formatas seminaro metu (popierinis ar elektroninis) yra paties dalyvio sąmoningas apsisprendimas. Manome, kad tokia STM nuostata prisidedame prie gamtos išteklių išsaugojimo.

Seminaro vedėjai – kokybinių tyrimų dėstymo aukštojoje mokykloje ir taikymo tyrimų veiklose ekspertai - Prof. dr. Vilma Žydžiūnaitė ir Doc. Dr. Stanislav Sabaliauskas. Seminaro vedėjai yra parengę 2017 m. publikuotą vadovėlį tyrėjams, praktikams, doktorantams, mokslininkams “Kokybiniai tyrimai: principai ir metodai”. Tai pirmasis tokio pobūdžio (struktūros, turinio nuoseklumo, kokybinių metodologijų sancaupos, dėmesio kokybinių tyrimų etikai ir validumui) vadovėlis ne tik Lietuvoje, bet ir tarptautiniu mastu.

Prof. dr. Vilma Žydžiūnaitė (Socialiniai mokslai, edukologija ir Sveikatos mokslai, slauga) praktiškai įgyvendina kokybinius tyrimus 17 metų, dėsto kokybinių tyrimų metodologijos ir metodų subtilybes bakalauro, magistratūros ir doktorantūros studijų lygmenyse socialinių ir sveikatos mokslų studijų programų studentams. Ji yra vadovavusi ne vienam sėkmingai atliktam kokybiniam tyrimui mokslo projektų ir visų studijų lygmenų baigiamųjų darbų, disertacijų rengimo sąrangose. Mokslininkė yra publikavusi šešias mokslo monografijas bei septynias mokslo studijas, kurių dauguma remiasi kokybinio tyrimo dizainu, taip pat yra publikavusi 172 mokslo publikacijas tarptautiniuose ir nacionaliniuose mokslo leidiniuose. Ji pranešimus yra skaičiusi tarptautinėse mokslo konferencijose Airijoje, Amerikoje, Austrijoje, Danijoje, Švedijoje, Suomijoje, Islandijoje, Italijoje, Ispanijoje, Jungtinėje karalystėje, Graikijoje, Belgijoje, Japonijoje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose, Kanadoje, Olandijoje, Vokietijoje, Vengrijoje ir kt. Vilma Žydžiūnaitė yra Socialinio tyrėjo mokyklos įkūrėja ir vadovė.

Kokybinių tyrimų metodologijos Vilma Žydžiūnaitė mokėsi iš tarptautiniu mastu pripažintų mokslininkų: i) sveikatos mokslų S. L. Ekman, A. Norberg, L. Palo-Bengtsson, A. Larsson Mauleon (Švedija), T. Suominen ir P. Astedt-Kurki (Suomija); ii) socialinių mokslų M. Maclure ir H. Torrance (JK), T. Saevi (Norvegija), M. van Manen (Kanada), K. Chrmaz (Jungtinės Valstijos).

Doc. Dr. Stanislav Sabaliauskas (Socialiniai mokslai, edukologija) atstovauja sporto edukologijos šaką, gilinasi į sporto mokslą ir kokybinius tyrimus vykdo 11 metų, per kuriuos įgijo neįkainojamos patirties, dėstydamas metodologiją sporto edukologijos bakalauro ir magistro lygmenų studentams bei vadovaudamas jų studijų ir baigiamiesiems darbams universitetinėse studijose. Mokslininkas yra perskaitęs 21 pranešimą tarptautiniuose ir nacionaliniuose mokslo renginiuose Lietuvoje ir užsienyje. Stanislav Sabaliauskas yra Lietuvos edukologijos universiteto, Vilniaus universiteto, Lietuvos sporto universiteto magistro baigiamųjų darbų gynimo komisijų narys.

Mokslininkai - Vilma Žydžiūnaitė ir Stanislav Sabaliauskas savo mokslo publikacijomis, pranešimais, dalyvavimais akademinės mokslininkų bendruomenės renginiuose, vedamais seminarais prisideda prie tarptautiškai pripažįstamos ir atpažįstamos kokybinių tyrimų metodologijos kultūros plėtotės Lietuvoje.

Iki malonių susimatymų *STM vasaros* seminare, pagarbiai, -

Vilma Žydžiūnaitė ir Stanislav Sabaliauskas